

«SLOVENE» velja
po pošti na vse strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 100—
za pol leta 55—
za četrt leta 30—
za en mesec 15—
za izposojnino celoletno K 140—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 20—
za izposojnino 25—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna pettivrsta (54 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 2—
uradni razglas, poslana
ltd. po K 3—
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 6—
Izhaja vsak dan izvenredno po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neuradna pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7563.

Vlada in opozicija.

Sedanja doba, ki je porušila prestole
in ob tla treščila samodržstvo, ne prenese
dalje časa nobenega absolutizma. Kdor
se še danes zanj zavzema, dokazuje, da
edanjega časa in ljudstva ne pozna. Ab-
solutizmu je zapel mrtvaški zvonec, in
kdor se še absolutističnih navad oklepa,
bo z njimi vred izginil s površja, ako o
pravem času ne krene na demokratična
pota. Ni pa še demokrat, kdor se imenuje
demokrat, kakor najhujši verižnik ni re-
elen trgovec, naj to še tako zatrjuje in na
to prisega.

Osrednja vlada je z veliko samoza-
vestjo nastopila popolno pot absolutizma.
Njeni predstavitelji so znali regentu svoj
pohlep po samovladu prikriti in mu na-
slikati demokratično-socialistično vlado
kot državotvorno nužnost, sicer bodo «re-
publikanski, separatistični, reakcionarni»
elementi v opoziciji upropastili državo in
presto. Danes tudi že regent spoznava,
koliko je verjeti državotvornim zatrjevan-
jem strankarskih absolutistov. Ko se je
vrnil iz Pariza, je kmalu videl razdejane,
ki so ga povzročili «državni stebri»; videl je
vso neiskrenost, laž in binavstvo krogov,
ki so mu prej slikali Potemkinove vasi:
«Od vseh strani se polagajo pod mene mi-
ne in ne vem več, kdo je moj prijatelj in
kdo ne.» Zdi pa se, da vidijo zmernejši
demokrati sami, da je vlada zavozila, hudo
zavozila in bo treba okreniti, dokler je še
kaj trdnih tal pod nogami.

Parlamentarna opozicija je svoj čas
izpila, da ne bo priznala oktroiranega
volivnega reda za ustavotvorno skupščino
in oktroirane ustave. To bi moralo biti da-
nes vsakemu, tudi nedemokratičnemu «de-
mokratu» jasno, toda Demokratske zaje-
dnice — ne vsa — je bila drugače mnenja.
Danes, ko nši zunanji nasprotniki te de-
mokratske državniške grehe na vseh kon-
cih in krajih izkoriščajo v državno in na-
rodovo škodo, ko vlada sama brez parla-
menta nima dovolj ugleda in avtoritete na
zunanji prihaja v vladne kroge spoznanje.
Vlada se ni usmela sestaviti ustavo-
tvorni odbor brez povabila na opozicijo.
Ministrski predsednik Davidović je ob-
iskal g. Protića in mu nato 16. t. m. poslal
poziv na opozicijo za vstop v ustavotvorni
odbor.

Opozicija je zavzela to-le ustavno sta-
lišče: Priprava, izdelava in izvedba izde-
lanega ustavnega načrta po ustavotvorni
skupščini, kakor tudi samo obrazovanje in
ustvarjanje ustavotvorne skupščine, tvo-
rijo eno celoto. Za moralno avtoriteto no-
ve ustave, ki naj bode osnovni zakon, je
potrebno, da se ustvari kolikor mogoče s
splošnim sodelovanjem in splošnim soglas-
jem. Zato je v interesu stvari same po-
trebno, da se takoj ugotovi gotova pravila
in načela in se sprejmejo tozadevne med-
sebojne obveze, ako se hoče stvar dogo-
vorno, lojalno in s čim manjšimi pretres-
laji izvesti. V to svrhu je treba soglasja v
sledenih točkah:

1. Ustavotvorni odbor naj bi bil delo
parlamenta, ne pa da ga sestavlja eno-
stavno sama vlada. Sestaviti ga je dogo-
vorno in sporazumno s parlamentarnimi
skupinami. Predpogoj zato pa je sklicanje
začasnega narodnega predstavništva. Dej-
stvo, da je narodno predstavništvo nepro-
stovoljno odgodeno, najprej brez ukaza in
potem tudi z ukazom, ne sme in ne more
motiti.

2. Potrebno je, da istočasno z delova-
njem ustavotvornega odbora deluje tudi
začasno narodno predstavništvo, iz kate-
rega je vlada izšla. Dejstvo, da je država
brez parlamenta že nekoliko mesecev v
tako važnih trenutkih, ko se rešujejo važ-
na notranja in zunanja vprašanja in ko se
trošijo milijoni brez odobrenja parlamenta,
je zelo nezgoden uvod v novo ustavno živ-
ljenje. Narod bo težko mogel razumeti in
verjeti, da bo dobil dobro ustavo, ako se
pripravlja brez parlamenta in v nasprotju
z njim, kakor ne bi mogel razumeti neso-
glasja, da bi parlamentarne skupine skupaj
delale načrt za ustavo in volivni zakon, ne
bi pa mogle in ne bi hotele skupaj delo-
vati v začasnem narodnem predstavništvu.
Opozicija izjavlja, da ne bo motila de-

lovanja vlade in njene «večine» v parla-
mentu, ki ga stalno želi in zahteva, ne za-
hteva sodelovanja v vladi, ampak si pri-
držuje edino-le pravico do kritike vlad-
nega delovanja, ki jo ima vsaka opozicija
povsod po celem svetu. Edino od vlade
in njenih parlamentarnih skupin je odvis-
no delovanje parlamenta.

3. Ustavotvorni odbor naj izdela na-
črt nove ustave in načrt volivnega zaka-
na, ki naj bo enak za volitve zakonodaj-
nega telesa in za volitve ustavotvornega
telesa.

4. Načrt volivnega zakona mora skoz
parlament, kar ne bo težko, ako se skup-
no izdelata.

5. Prve volitve, ki bi se vršile, bi bile
volitve za ustavotvorno skupščino in mo-
rali bi dati vsem strankam garancijo za
pravilno in lojalno uporabo volivnega za-
kona.

6. Delovanje v ustavotvornem odboru
naj bi bilo zasnovano na načelu sporaz-
uma vseh skupin.

7. Vlada in stranke, ki bi sodelovale
v ustavotvornem odboru, bi se naj zave-
zale, da izdelani predlog ustave in voliv-
nega zakona kot skupno delo tudi složno
in lojalno zastopajo in izvedejo.

8. Ni treba, da bi bil ustavotvorni od-
bor omejen samo na univerzitetne profe-
sorje razen članov parlamenta. Koristilo
bi bilo, da bi bili v njem predstavniki na-
uka vobče, predstavniki pravosodja in vi-
šjih državnih ustanov, predstavniki Cerkev
in verskih organizacij, predstavniki polje-
delstva; po volitvi v parlamentu bi odbor
imel pravico, izbirati in sprejemati eks-
perte za posamezna vprašanja.

Vsak objektivni opazovalec bo pri-
trdil, da je stališče opozicije lojalno in pra-
vilno.

Ministrski predsednik je pa odklonil
ustavotvorni odbor, ki bi bil izvoljen par-
lamentarnim potom, ampak je za izven
parlamentarni, po sporazumu vseh strank se-
stavljeni ustavotvorni odbor. Tudi stoji
vlada na stališču, da je treba vprašanje
ustavnega načrta in vprašanje volivnega
reda povsem ločeno obravnavati.

Za sklicanje parlamenta pa zahteva
vlada garancije od opozicije:

1. Opozicija vstopi v sedanjo vlado,
ki bi se rekonstruirala, zajedno sprejela
volivni red v parlamentu in izvedla svo-
bodne volitve.

2. Demokratska zajednica ne sprejme
nobene diskusije o kakih osebnih ali
stvarnih vprašanjih, ki so se pojavljala po-
vodom prejšnjih pogajanj kot predpogojih
za vstop opozicije v vlado. Predhodno bi
se določil rok, do kdaj se mora izvršiti
diskusija o volivnem zakonu, nakar bi se
razpisale volitve za konstituantno.

3. Pred sklicanjem parlamenta bi se
moral ugotoviti način, kako bi posamezne
skupine izpolnile svoje izpraznjene
mandate.

Iz vladnega odgovora je razvidno, da
vlada sicer želi sporazuma, da pa se boji
opravičene kritike v parlamentu, n. pr.
glede valutnega vprašanja, in da s svojo
parlamentarno «večino» ne more parla-
mentarno vladati. Opozicija naj bi vse
grehe in napake, ki jih je storila vlada,
pokrila s plaščem pozabljenosti v škodo
ljudstva in države; opozicija naj bi odo-
brila absolutistične skoke vlade in naj bi
se odrekla vsem parlamentarnim pravi-
cam. Tu se od opozicije veliko zahteva in
ne dvomimo, da bo opozicija resno premi-
slila, kaj da je bolje za narod in državo.

Gospodarske organiza- cije o valutnem upra- šanju.

Slovenske gospodarske organiza-
cije, zbrane na posvetu pri Trgovsko-
obrtni zbornici v Ljubljani dne 27. ja-
nuarja 1920, so sklenile naslednjo reso-
lucijo o rešitvi valutnega vprašanja.
Ta resolucija, ki se krije popolnoma z
izjavo hrvatskih gospodarskih organi-
zacij v Zagrebu z dne 20. januarja t. l.,
se glasi:

V izveštvju državne vlade od 15. ja-
nuarja 1920 označena dinarsko-kronska

novčanica, s katero se ima odpotežiti
kronska novčanica, je natisnjena kot
dinar na podlagi dinarske enote in se
ima opremiti s kronskega označenjem
na obeh straneh tako, da vsaki eni di-
narski številčni enoti odgovarjajo štiri
kronske enote kot stalno natisnjeno
razmerje, kot stalni odnos vrednosti
krona in dinarja.

Dejansko v gospodarskem življenju
provedena relacija se ni upotrebila sa-
mo za odkup dinarja kraljevske srbske
narodne privilegovane banke, da se s
tem da posestnikom te dinarske nov-
čaniče ista kurzna vrednost, kakršna
je tista, ki jo oni dajo v zameno za novo
novčanico, ampak se razteza tudi na
vse krone kronskega področja, to je, iz-
rečeno je za vse krone kronskega po-
dročja, da je dinar štirikrat več vreden
kakor krona, odnosno da je krona štiri-
krat manj vredna kakor dinar.

Potematemkorej nova dinarsko-
kronska novčanica prisilno ustanavlja
za vedno z ozirom na krone dejansko
najvažnejšo etapo v izvedbi devalvacij-
skega principa, t. j. relacijo 1 : 4, jema-
joč za podlago močnejšo novčanico, ka-
teri se s tem ustvarja podlaga za bo-
doči odkup plačilnega sredstva kron-
skega področja s štirikrat manj števil-
čnih enot.

Za določitev kurza jugoslovanske
krona je bilo odločilno na eni strani
dejstvo, da je bil trajno ustavljen izvoz
blaga iz kronskega področja, dočim je
na drugi strani bilo odločilno, da se je
tudi za omejen izvoz blaga sedaj dovo-
ljeval samo proti plačilu protivrednosti
v tuji valuti, pa se je ta izvoz iz kron-
skega področja porabljal potom deviz-
ne centrale za povišanje kurza dinarju.
Nadalje je odločilno vplivalo na kurz
jugoslovanske krona dejstvo, ker se je
pri uvozu za vsakdanje življenje ne-
obhodno potrebnega blaga skoro za vse
kraljestvo SHS kupnina, ki se mora re-
dovito plačati v valuti dežele, odkoder
se blago uvozi, dobavljala na ta način,
da se je s kronami nabavljala dotična
tuja valuta in to deloma z direktnim
kupovanjem tuje valute za krono, a de-
loma s tem, da se je za krono nabavljaj
dinar in se je potem se le za tega doba-
vila tuja valuta. Posledica tega je bila,
da se je ekonomska moč in izvozna
zmožnost kronskega področja upotrebl-
javala za povišanje kurza dinarju na-
pram jugoslovanski kroni in za rušenje
kurza jugoslovanske krona, kateri se je
tem potom povišala ponudba in elimi-
niralo iskanje.

Kakor je med tem tudi ta umetno
povzročeni kurz jugoslovanske krona
ostal brez vpliva na gospodarsko funk-
cijo plačilnega sredstva kronskega
področja ter je kupovalna moč jugoslo-
vanske krona in dinarja ostala v našem
narodnem gospodarstvu povprečno
enaka, zato odločba državne vlade eko-
nomsko brez razloga ustanavlja rela-
cijo 4 : 1 t. j., da so štiri kupovalne moči
kronskega področja enake eni kupo-
valni moči plačilnega sredstva dinar-
skega področja, dasi so kupovalne moči
enot plačilnih sredstev enega in dru-
gega področja povsem enake.

S tem, da vsebina in oblika nove
novčanice obstoji v fiksiranju stalnega
razmerja krona napram dinarjem 4 : 1,
dasi bo ta novčanica tudi brez metalne
podlage, je pogojeno, da se mora z mo-
čjo kronskega področja povzdigniti naj-
prej dinarska enota nove novčanice n.
pr. za 400 centesimov, ako naj se kron-
ska enota nove novčanice poviša samo
za 100 centesimov.

Pot, po katerem je šla državna vla-
da, je gospodarsko nepravilna; kajti
nova dinarska enota obdržana v novi
dinarsko-kronski novčanici, ni istovet-
na z metalno fundiranim dinarjem
kralj. srbske priv. narodne banke, do-
čim je nova jugoslovanska kronska
enota glede svoje legalitete in jamstva
našega narodnega gospodarstva za njo
boljša od dosedanje jugoslovanske kro-
ne. Ta pot nadalje sploh ni umesten

za določitev višine krožečega kontin-
genta kronskega področja, ker se kon-
tingent ne more ustanoviti z dedukcijo
iz kakršnegakoli devalvacijskega raz-
merja, torej tudi ne iz ustanovljenega
razmerja 1 : 4.

Če se bode pri provedbi kasnejšega
razmerja znižal kontingent novčanice
napram konenčni dinarski enoti samo
na eno četrtino današnjega kontingen-
ta, potem ni dvoma, da bo zmanjkala
količina bankovcev potrebnih za ob-
vladanje prometa v kronskega področ-
ju, pa bo treba izdajati nove bankovce
poleg današnjega kontingenta plačil-
nih sredstev, kakor je to naravno. S tem
bo kronska področje znova oškodova-
vano.

Po odbitku 20 odstotkov, ki so bili
potegnjeni iz prometa ob priliki kolko-
vanja, preostala količina jugoslovans-
kih kron ne presega predvojne cirku-
lacije v večjem razmerju kakor se da-
našnja dinarska cirkulacija odnaša na-
pram predvojni. Vsi tega tudi iz tega
razloga predloženi pot devalvacije ni
utemeljen z ekonomsko potrebo, na-
sprotno bo zamišljeni pot dovedel tudi
do devalvacije dinarja, oziroma bo zni-
žal njegovo vrednost pod današnjo.

Navedeni pot devalvacije je nepo-
treben tudi zaradi tega, ker je državna
oblast pri določevanju razmerja 1 : 4
izhajala iz običajne, povodom marki-
ranja kot dokazano neobstoječe pre-
postavke, da kroži v naši državi 10 do
12 milijard kronskega bankovcev.

Promenjen v prakso bo ta pot —
poleg krožečega števila in kupovalne
moči plačilnih sredstev kronskega po-
dročja — povzročeval vsled v njem ob-
sežene provedbe devalvacijskega prin-
cipa nadaljno silno podraževanje naj-
potrebnejših življenjskih potrebščin na
kronskega področju. Za plačilo potreb-
ščine, za kar je zadostovala doslej ena
kupovalna moč, bo treba ob priliki uve-
denja bodočega stalnega dinarja dati
kot protivrednost štiri kupovalne eno-
te, dočim se ne bodo temeljni dohodki
kronskega področja istodobno nikakor
a najmanj štirikrat povečali, ker pre-
lagani pot ne nahaja svojega razloga v
narodni pridobitnosti niti kronskega
niti dinarskega področja.

Končni uspeh bo znatno uničevanje
samega predvojnega bogastva kron-
skega področja, ki se izraža v številu
enot plačilnih sredstev in se za to iz-
gubo niti v dinarskem področju ne
ustvarja nova ekonomska protivred-
nost. Kredit države bo trpel ob času ob-
nove, ko ga najbolj potrebujemo.

Z vsem tem bo torej nujno, a ne-
potrebno padla gospodarska moč kron-
skega področja in državi se bo silno
oslabil vir davčnih dohodkov. Neopra-
vičena in neosnovana devalvacija pla-
čilnih sredstev velike večine prebival-
stva naše države, preziranje kupovalne
moči tega plačilnega sredstva bo imelo
usodepolne posledice za državo, ker bo
silno oslabilo vir davčnih dohodkov in
bo kvarno vplivalo, kadar bo država
prisiljena posluževati se kredita doma
ali v inozemstvu, da pokrije svoje redne
ali izredne potrebščine.

Francoska je odkupila v novih kra-
jih marko po predvojnem kurzu, Italija
z 60 centesimi, torej več nego za 1 di-
nar, a v Belgiji je vojni denar zamenjan
polovico z novo denarno enoto, a polo-
vico z zadolžnicami, kakor tudi na
Češkem.

Ne moremo torej sprejeti predložene-
nega sklepa ter smatramo kroženje
dveh plačilnih sredstev za manjše zlo
nego predloženi sklep, pa zahtevamo,
da se jugoslovanska krona zamenja al
pari za našo lastno novčanico, brez ka-
ke relacije napram dinarju, izključivši
tudi službeni kurz, a določitev relacije
naj se prepusti parlamentu, potem
ko z izvozom in ekonomsko močjo
kronskega področja ojači kurz nove ne-
relacionirane jugoslovanske krona. Pri-
pravni pa smo slejkoprej, da zaradi
unifikacije plačilnih sredstev odkupi-

mo bankovni dinar po gospodarsko utemeljenem ključu.

Smatramo, da to gospodarsko vprašanje ne sme zaiti na strankarsko polje, pa smatrajoč to vprašanje za biti ali ne biti skupnega našega življenja, prosimo v interesu naše občne narodne države centralno vlado in vse pokrajinske vlade ter vse narodne predstavnike brez razlike strank, da odstranijo pogubni pot, po katerem se je doslej hodilo v tem vprašanju, in to prej nego izide to vprašanje na ulico in postane razdiralno sredstvo strankarske borbe pri najširših slojih, ki bodo prvi občutili posledice vsake, pa tudi maskirane devalvacije svojega plačilnega sredstva.

Ameriške stranke.

Ameriško politično življenje je zelo različno od našega. Naše stranke imajo sistematične programe, ki določajo njih boj; če mislimo na dve veliki strankarski tvorbi v Ameriki, na republikansko in demokratsko, hočemo najprej zvedeti razliko med njihovimi programoma. Danes je ta razlika v mnogem zabrisana. Bil je čas, ko je obstojal globok načelen prepad med njima. Republikanci so bili strogi centralisti, demokrati so pa zahtevali obširno avtonomijo posameznih držav. To nasprotje je rešila krvava kriza l. 1861., ko se je vnela meščanska vojna federalističnega juga proti centralističnemu severu. Pol stoletja je preteklo od tedaj, to nasprotje je izgubilo na ostrini in je pozabljeno. Drugi, trajnejši znak loči obe stranki. Republikanska se zavzema za zaščitno carino, demokratska se nagiba k načelu svobodne trgovine. Velefinančni krogi podpirajo republikance, demokrati se bore proti tržustom. Vse to nam pa ne more razložiti dejstva, da se mogočna organizacija teh dveh skoraj brezprogramnih strank razteza v zadnjo gorsko vas. Vzrok je drugi. Ti dve stranki ste postali organa državnega življenja, ki oddajata svojim pristajem upravnima mesta, ki imata v svoji oblasti usodo tisočih ljudi. Stranki imati svoje »odjemalce«, zato obstojati. Odvisno je samo od vodilnih mož, v katero smer krene stranka v posameznem slučaju. Kaka razlika obstoja med Bryanovo in Wilsonovo politiko, četudi sta oba demokrate!

Vojna je povsod korenito izpremenila politično grupacijo, zdi se, da tudi v Ameriki. V ameriškem senatu je mirovna pogodba postala jabolko razpore. Strankarska disciplina se je ob tej priliki čisto zrušila. Republikanci so glasovali z demokrati in obratno. Takih pojavov kažejo, da stoji Unija pred tvorjenjem novih strank.

Že je vstala močna nativistična stranka, ki vodi boj pod geslom: Amerika Amerikancem! Opira se v glavnem na »ameriško legijo«, ki sestoji iz vojnih veteranov in ima močne postojanke v severni Uniji. Ameriška legija preganja predvsem vse, kar je nemškega, toda obrača se tudi proti vsemu neameriškemu, t. j. neangleškemu. Vlada jo krepko podpira. Stranka je voda na mlin vodilnih ameriških krogov v Uniji, kjer je po vojni zavel neugoden veter proti vsem narodnostim in kjer se je začelo z vso silo stremeti za tem, da se vsi heterogeni elementi zlijejo v enoto: v ameriško nacijo.

Za ameriške razmere značilna politična skupina je Anti Saloon-Party, ki ima pa zelo omejen program. Njen cilj je, izvesti v vsej Uniji prepoved točenja alkoholnih pijač. Pri zadnjih volitvah predsednika (l. 1916) je dobila ta stranka komaj 200 tisoč glasov. Danes je že znatno močnejša.

Delavska stranka (Labour Party) je deloma nova. Ustanovljena je bila na velikem kongresu v Cincinnati in bo pri volitvi predsednika Unije, ki se vrši 2. novembra 1920, postavila lastnega kandidata. Stranka hoče organizirati vse duševne in ročne delavce. Odločno je nastopila proti vladni odredbi, ki prepoveduje stavke, zahteva, da se uvede plebiscit v ustavo, da se razveljavijo vsi izjemni vojni zakoni in se sploh bori proti vsakemu tlačniju pol. svobode proletarijata. Proti njej ostro nastopajo ameriški uradi, strankine pristaje proglajajo za boljševike. Sedaj, ko je senat sprejel protiboljševiški zakon, moremo pričakovati, da bo vlada z vso silo začela preganjati to gibanje.

Še nekaj mesecev in vsa Unija bo do temeljev vzburkana od mrzličnega volilnega boja. Velika idejna moč, ki jo je predstavljal Wilson, bo izginila s površja. Ali bo mogoče prišel nov mož, ki bo imel voljo in moč, uveljaviti njegova velika načela? Razsulo političnega življenja nam kaže, da stoji Amerika na pragu težkih socialnih in morda celo narodnostnih bojev in le majhno je upanje, da bi mogla Amerika izpolniti veliko poslanstvo, ki ga je oznanjeval Wilson.

Država SHS.

Srbsko prebivalstvo proti Italijanom.

LDU Belgrad, 27. januarja. V Kragujevcu se je vršil silajno uspeli shod. na

katerem je meščanstvo protestiralo proti italijanskemu imperializmu.

Zastopnika Anglije in Francije pri min. predsedniku.

LDU Belgrad, 27. januarja. Včeraj dopoldne sta posetila ministrskega predsednika Davidoviča zastopnika Anglije in Francije.

Državni proračun.

LDU Belgrad, 27. januarja. Ministrstvo za finance je zahtevalo od vseh ministrstev podatkov v svrhu sestave proračuna za tekoče leto.

Za gojence vojaških šol.

LDU Belgrad, 27. januarja. Na interpelacijo dr. Angelinoviča, zakaj še niso bili uvrščeni gojenci vojaških šol v Mariboru, Karlovcu in Petrovaradinu, je vojni minister odgovoril, da je bil tozadevni ukaz izročen prestolonasledniku regentu v podpis.

Razna poročila.

Mirovna pogodba z Mažarsko.

LDU Dunaj, 27. jan. (ČTU) Kakor javlja »Reichspost« iz Budimpešte, podpiše mažarska mirovna delegacija mirovno pogodbo le pod temi tremi pogoji: da se izvede v ozemljih, ki se imajo odstopiti, ljudsko glasovanje, da se dovoli prost gospodarski promet med Mažarsko in ozemlji, ki se bodo odstopila, in da se zagotovi varstvo narodnih pravic mažarskim manjšinam, bivajočim v teh krajih.

Volitve na Mažarskem.

LDU Dunaj, 26. januarja. (ČTU) Končnoveljavni izid volitev v mažarsko zbornico bo razviden šele, ko se bodo izvršile ožje volitve dne 8. februarja. Od 164 kandidatov je 50 v ožjih volitvah. Doslej je izvoljenih 59 poslancev soglasno, od teh 21 krščanskih socialcev in malih kmetovalcev. Grofa Apponyi in Andrássy sta bila izvoljena izven strank.

Železniški promet v Italiji.

LDU Rim, 27. jan. (Dun. KU — Brezlično.) Železniški promet se je v Italiji znatno izboljšal. Včeraj je odšel prvi brzovlak iz Milana.

Politične novice.

+ Našim pristašem! Iz raznih krajev prihajajo vesti, da pristaši JDS in samostojne kmečke stranke prihajajo k našim pristašem in jim pod različnimi pretvezami izvajajo podpise. Pravijo jim, da gre za protest proti mirovni konferenci itd. V resnici pa hočejo imetivti podpise za svoje kandidatne liste za občinske volitve! Nihče ne sme biti na dveh volilnih listih zapisan! Drugače se črta na obeh. Nihče tudi ne sme dveh kandidatnih list podpisati. Nasprotniki hočejo predvsem v malih občinah dobiti vsaj toliko podpisov, da jim bo mogoče sestaviti kandidatsko listo. Preprečiti hočejo, da bi oni naši pristaši, ki podpišejo njih volilno listo, ne mogli kandidirati na programu VLS. Načrt naredbe, ki smo jo objavili v izveščku, še ni izdan in ni še stopil v veljavo. Naj torej vsak naš pristaš, ki je v zmoti podpisal listo nam nasprotne stranke, napravi svojo dolžnost! Napiše naj lastno-ročno izjavo, da preklicuje svoj podpis in naj da izjavo potrditi po dveh pričah. Če bomo takoj v začetku odločno nastopili, te liberalne volivne sleparije ne bodo imele uspeha!

+ Nepoboljšljivi škodljivci. »Riječ SHS« poroča iz Belgrada, da hoče emisijska banka baje s 1. februarjem začeti izdajati nove kronokodinarske novčanice. Ministra dr. Kramer in Kristan kljub jasnemu javnemu mnenju cele Slovenije še nista izvajala posledic, ki bi jih morala. Ako ju njuni stranki ne pozovete, da odločno nastopita v varstvo našega premoženja ali pa odstopita, boste soodgovorne. Predsednik JDS dr. Kukovec, znani zagovornik relacije 1 : 10, in drugi demokratiški zastopniki vladnega stališča v valutnem vprašanju še tudi niso izjavili, da so se poboljšali. Ven z izjavami, sicer Vas ne bomo smatrali za zastopnike ljudstva, ampak za škodljivce ljudstva!

+ Kriza deželne vlade za Slovenijo še ni rešena. Zdi se, da je kandidatura g. dr. Ravniharja padla v vodo. Dr. Ravnihar sam je izjavil v »Slov. Narod« da on ni kandidiral na mesto predsednika deželne vlade. Demokrati in socialisti so si hoteli razdeliti agende deželne vlade, da bi imeli v rokah aparat za bodoče volitve, sedaj pa se ne morejo sporazumeti. To njihovo barantanje bi bila prav zabavna komedija, ako ne bi pri tem trpelo ljudstvo in uprava.

+ Vladni popravki. Po vzgledu mariborskega vladnega komisarja je začela vlada braniti slabo gospodarsko politiko in korupcijo s popravki. Koliko so taki vladni dementiji vredni, dokazujejo famozni dementi g. dr. Žerjave

glede valutne reforme. § 19. tiskovnega zakona se seveda lahko tudi zlorablja in se tako zanika, kar vsi ljudje vidijo. Sedaj nam je po g. dr. Žerjavu poslalo ministrstvo za trgovino in industrijo popravek, ki ga objavimo jutri. Popravek je tako sestavljen, da bi romal lahko v koš; vendar ga objavimo jutri, ker naše trditve deloma potrjuje, deloma pojasnjuje, deloma pa seveda zanikava. Tudi na ta popravek bomo pozneje odgovorili.

+ Denuncijsko v jugoslovanski obleki. Iz učiteljskih krogov se poroča: Naši liberalni tovariši so začeli z denuncijskim. Tovariš P. iz Š. je ovadil našega voditelja, da ni dovolil slavnostno praznovati praznika narodnega ujedinjenja, zakar ga je šolska oblast ostro pogrjajala, dasi je vse storil, kar mu je bilo ukazano. Domovina je seveda sedaj rešena! Kaj bode s tovarišem iz R., ki so ga denunciirali v isti zadevi, bomo prilično poročali. Za sedaj povemo le to, da je eden, ki je spisal za slavnost referat, moral daleč v hribe (lepo plačilo), oni, ki pa tega ni storil, je ostal na svojem mestu. Kakor vse mine, minil bo tudi ta interregum. — (Te vrste denuncijsko kaže, da se nekateri demokrati prevzeli v novi državi od avstrijskih »patriotov« gnusno vlogo denunciranja in nemškega klečeplavstva, ki je bilo tako razpaseno v bivši Avstriji in morda samo še v Rusiji in Črnigori. Srb je preponosen in preveč demokratičen, da bi se dal zlorabljati za tako reptilsko početje. Op. ur.)

+ Neverni Tomaži. Nezavisni revolver javnog mišljenja »Beogradski dnevnik« prinaša politične aforizme, ki so v teh žalostnih časih, ko Bugšek vodi prehrano, v veliko tolažbo vsem, ki se hočejo pošteno nasmejati. Tako n. pr. piše: »Šef jugoslov. pučke stranke, dr. Korošec, je izjavil, da njegova stranka ne misli obstruirati v narodnem predstavništvu. Mi ne moremo verovati njegovim izjavam. Saj je katoliški dovoljeno, da krivo priše, če v duhu ne smatra prisage za resno.« — Tako, sedaj veste, kako je v Belgradu: Dr. Korošcu nihče ne verjame, ker je katoličan; in katoličanu je dovoljeno krivo prisagati. Predvsem mu ne verjamejo »nezavisni« listi, ki so plačani od demokratiških bank, zato da smejo demokrati zapisati v njih vsako nesramnost in naj bo ta še tako smešna!

+ Površne naredbe. V dobi absolutizma kar dežuje naredb. Kakšne so te naredbe, o tem naj sodoj priprosti ljudje s petimi čutili. Pred seboj imamo nove predpise o uravnavi prometa z živino, ki pravi: Za trgovinski promet s klavno govedo in klavnimi prašiči se uvažajo odpreme izkaznice. Te se izdajajo le: 1. Osebam, ki so upravičene trgovati s tozadevnimi živalmi. 2. Obrtnikom, ki rabijo klavno živino. 3. Organizacijam in zavodom. 4. Združnim organizacijam. Železniškim postajam je prepovedano sprejemati klavno živino brez odpremnih izkaznic. Kaj je trgovinski promet? V katerem slučaju smejo železnice sprejemati brez odpremnih izkaznic? Po tej naredbi si ne more noben zasebnik poslati iz doma, ali pri selitvi svojih živali, ker ni trgovec ali obrtnik in tudi železnica ne sme sprejeti prevoza. Ako pa naredba tega ne mara reči, zakaj ne napravi izjeme. Godile se bodo sitnosti in mesto uravnave bo le zmešnjava in to zgolj zaradi nelogičnega in nejasnega stiližiranja, kakor ga opažamo pri vseh sedanjih naredbah in odredbah. Ako pa se naredba po besedilu izvršuje, je ista udarec proti revežem in samopomoči.

+ Republikanska stranka za sedanjo vlado. »Belgrajski Dnevnik« poroča, da bo srbska republikanska stranka podpirala sedanjo vlado v vseh stvareh, ki ne nasprotujejo načelom republikanske demokracije. Nekateri republikanci pa da sprevidajo, da bo republikansko gibanje koristilo samo »reakcionarni« opoziciji in zato nočejo sodelovati. Čudni republikanci, ki se vnamajo za Pribečevcev absolutistični policijski režim!

+ Meja v Medjimurju. »Narodna Politika« opozarja na neprimernost in nezanesljivost medjimurske meje, ki bi jo tvorila reka Mura. Medjimurci imajo onstran reke do 6000 oral vinogradov in gozdov in je njih obstoj najtesneje zvezan s pridelki in dohodki te zemlje. Ta polja so od madžarskih ostro ločena in bi bila edino pravično, da bi tekla državna meja po tej ločilni črti. To bi bila tudi edina zanesljiva in trajna meja, kajti neregularna Mura vsak hip menja svojo smer in teče sedaj proti severu, sedaj proti jugu, tako da bodo neprestane zmede zaradi meje. Razen tega nam murska črta vzame do 30.000 Hrvatov. Ustanovi naj se posebna komisija, ki naj pri določanju meje pomakne črto 8—10 km proti severu. Tako bi dobili logično zvezo s slovenskim Prekmurjem. Ako bi se pa meja ne dala več

izpremeniti, naj naša mirovna delegacija izposluje garancije, da bo mogel medjimurski kmet svobodno razpolagati in obdelovati svojo zemljo onstran Mure in brez carine prevažati svoje pridelke preko Mure.

+ Mažarska zarota v Baranji. Preiskovalni sodnik dr. Kolarovič in orožniški kapetan Karakasovič delata dalje na odkritju zarote madžarske Bele garde. Sled organizacije je privedel do sela Csatahala, kjer so pri Peri Janosu našli na vrtu zakopano strojnico. Moža so aretirali in izvedeli od njega povodom zaslisevanja važne podatke. Pri njegovem sosedu so našli preko 250 vojaških pušk in ogromno množico streliva. Pri pečuških prebivalcih so našli dosedaj preko 600 komadov raznega orožja z naboji. Aretirali so osebe, ki so pomagale pri prehodu baranjskih Madžarov. Vsi obdolženci so pri preiskavi priznali svojo krivdo in povedali mnogo zanimivega o delovanju in namerah organizacije.

+ Madjarsko žalovanje. Iz Budimpešte poročajo, da so Madjari vsled odločbe mirovne konference, ki je meje nekdanje razsežne Ogrske omejila na par županij, kakor udarjeni na glavo. V Budimpešti so razobešene črne zastave, ulične svetilke so zavite v črnino, časopisi so izšli s črnim okvirjem, vse delavnice, trgovine in uradi so zaprti. »Ne, nikdar, ni mogoče!« to gre od ust do ust. Pa se bodo morali vendar udati — vsaj navidezno.

+ Izgredi proti muslimanom v Bosni. »Pravdi« brzojavljajo iz Bileče, da se tam pleni in da je življenje tamšnjih muslimanov v resni nevarnosti. Muslimani zahtevajo, naj jih vlada štiti ali pa jim da na razpolago vagona, da se morejo izseliti.

+ Po beneškem zgledu. »Novosti« priobčujejo v »Zagr. Novinah« dopis s Sušaka, ki opozarja na gospodarske škode, ki jih trpi naše Primorje od italijanske soldateske. Kakor je nekdanj pohlepni in kruti Benečan do golega oskulbel in oropal naše Primorje, tako gospodari italijanska soldateska po Istri in Krasu tudi danes. Naše Primorje bo ostalo v drugo golo do kosti: Italijani so oplenili bogata trgovska skladišča na Reki, odpeljali dragocen železniški in pristaniški material, gozdove in nasade so iztrebili, polja in vinograde so jim kakor »gmajna«, kjer si smelo jemljejo, česar niso sejali in sadili, po stanovanjih in hlevih si izbira, kar jim je všeč in ne vprašajo, čigavo je. Škoda, ki jo tako trpi naše Primorje, je ogromna. Kdo jo bo povrnil? Nujno potrebno je, da se po vseh zasedenih krajih ustanove posebni odbori, ki naj vso škodo natančno popišejo in podpro z imeni in vsemi podrobnimi podatki, da se bo mogla svoj čas zahtevati odškodnina.

+ Za zvišanje eksistenčnega minimuma od 1800 na 3000 K je v avstrijskem parlamentu vložila predlog krščansko-socialna stranka.

Dnevne novice.

— Umrl je 26. januarja v Sarajevu slikar Celestin Medović.

— Dramatični odsek društva sv. Jožefa v Trzinu priredi v nedeljo 25. t. m. zvečer ob pol osmih v dvorani Našega doma narodno igro »Deseti brate«. Vabimo k obilni udeležbi.

— Slomškarjem v ravnanje! Zaveza vabi v svoje okrilje tudi naše člane, dasi brije norce v svojem glasilu z njimi. Dokler ne pokažejo pravih kart, t. j. dokler ne izdelajo tudi takih pravil, ki bi bila vzprejemljiva tudi za člane »Slomškove zveze«, in dokler bode »Učiteljski Tovariš« udrihal po nas, dotlej ni za naše zavodne člane tam prostora. Toliko v vednost tovarišem in tovarišicam, ki se obračajo v tej zadevi na odbor. — Odbor.

— »Slov. Učitelj« je naletel v tiskarno na velike težave vsled česar toliko časa ne izide. Tudi drugi listi imajo enake težave. Prosimo tedaj potrpljenja. Storili bomo vse, da čimprej izide. Uredništvo. Priloga »Slov. Učitelja« v teh razmerah tudi ne more zagledati še belega dne. Stala bi, če bi papir sploh dobili, ena sama številka v 1300 izvodov 1500 K in tudi nam ne dajo garancije, da bi izhajala redno. Torej tudi v tem vprašanju nosijo odgovornost razmere, ne pa mi sami.

— Djekše. Visoko na Sinji planini, na severni meji naše Koroške stoji lep, idiličen vas Djekše. Tudi tukaj so pred enim letom še mogočno gospodarili Nemci in dali čisto slovenski občini nemški značaj. Odkar se pa v šoli in v uradih sliši lepa materinsčina, se ljudje zavedajo svojega rodu in bi radi čitali lepe slovenske knjige. Zategadelj se snuje ljudska in šolska knjižnica. Prosimo vsa kulturna in narodna društva in rodoljube za prispevke k naši knjižnici. Darila sprejema šolsko vodstvo na Djekšah.

— Najboljše naloži denar, kdor kupi srečke Dobrodelne efektne loterije, ker mu denar lahko že za teden dni povrne s tisočimi obrestmi v dobitkih, v blagu. Srečka stane samo 2 K. Do žrebanja je samo še teden dni in se vrši 3. februarja t. l. Kupujejo se srečke v trafikah in v loterijski pisarni, Poljanski nasip 10.

— V Kranju se je dne 26. t. m. vršil velik protestni shod. Govorila sta prof. dr. Pregelj in odvetnik dr. Saboty. Soglasno so bile sprejete tozadevne resolucije.

— Iz železnikov. Da bo znano širšemu svetu, da pri nas tik ob sedanjih italijanskih meji vse ne spi, naj dokažemo s svojim delom, da istemu ni tako. »Izobraževalno društvo« deluje letos kar pridno. Priredili smo že tri igre in sicer: »Svet«, »Mlinar in njegova hči« ter »Gospod Jakob«. Prihodnjo soboto zvečer ob pol 8. uri se pa vprizori »Pri belem konjičku«, a ponavlja se v nedeljo popoldne ob štiri. K tej prireditvi vabi odbor vse domačine in okoličane k najobilnejši udeležbi.

— Zadnjo nedeljo, dne 25. januarja nam je g. Anton Komlanec iz Ljubljane v jako lepih besedah orisal življenje in teženje delavskega stanu. Dokazal nam je, da je delavčeva rešitev edinole v organizaciji, kjer se s skupnimi silami pride do blagostanja. Sklenili smo ustanoviti »Strokovno Zvezo« za železnike. — Osnovala se je tudi misel, da se iznova poži »Orele«. Ker je v teh časih neobhodno potrebno, da se mladina organizira pod krščanskim praporom, da se s tem privaja k rednemu življenju, želimo, da se jih kar največ priključi k tej edini pravi mladeniški organizaciji. — Nekaj nečuvenga je pa življenje naših naprednjakov. Ko se ljudstvo bori za vsakdanji kruh, pa kažejo isti gospodje svoje sočutje v tem, da se na plesnih prireditvah kosajo s stotaki za razne plesne stavbe. Poznamo jih in vemo, da od njih ni pričakovati kaj dobrega, zato se združimo vsi v »Strokovni Zvezi«, kjer jim bomo s skupnimi silami dokazali, da smo mi tudi ljudje, ki hočemo živeti.

— Društvo poštarjev in poštinih odpravnikov ima dne 2. februarja t. l. ob 16. uri v poštinem uradu Ljubljana 4 svoj izredni občni zbor, h kateremu so člani uljudno vabljeni. Na dnevnem redu je razpust društva.

— Vabilo k občnemu zboru društva »Varstvo in oskrbovanje revnih in zanemarnjenih otrok višnjegorskega sodnega okraja«, ki bo 31. prosinca 1920 dopoldne ob desetih v sodnijskih prostorih. Spored: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2. Pregledanje računov za leto 1919. Janko Skrbinec, t. č. tajnik.

— Februar s petimi nedeljami. To leto se bo zgodilo, kar se že ni 32 let, t. j. od leta 1888. Letošnji februar ima 5 nedelj. Mesec se prične z nedeljo in konča z nedeljo. Ker je 2. Svečnica, bo imel februar samo 23 delavnih dni.

— »Poštne razmere na deželi.« K temu dopisu v št. 18 »Slovenca« objavljamo sledeče pojasnilo: Pri poštnem uradu v Sp. Hrušici pri Ljubljani sta nastavljeni uradno dva poštna sela, katerih mesečne uradne plače znašajo za enega 53 in za drugega 100 K. Prvi je službeno zaposlen po 10, drugi po 12, oziroma v tednu dvakrat po 15 ur na dan. Kakor je iz tega razvidno, je uradno odmerjena plača pri sedanjih razmerah toliko nizka, da se s taisto nikakor ne more izhajati, oziroma zadoščati zahtevam občinstva. Za mesečno plačo 53 in 100 K je v sedanjem času menda nemogoče dobiti navadnega delavca, kateri mimogrede omenjeno dela le po 8 ur na dan, ne pa po 10, 12, oziroma 15 ur; in od katerega se ne more zahtevati znanje uradnih predpisov in kolikor toliko samostojnega poslovanja med občinstvom, kar more le primerno izobražen človek opravljati. Da je omogočen in zagotovljen promet sploh in vsled tega tudi vzdrževanje primernega in zadostnega osebja, daje poštar iz lastnega žepa povrh te plače obema seloma hrano, stanovanje, deloma obleko in enemu mesečno še v gotovini 30 K kot poboljšek njegove plače. Pri teh razmerah nastalo diferenco naj izvoli javnost sama preračunati in presediti, s kakimi zaprekami more poslovati poštar na deželi. Da se poštne razmere v obče izboljšajo, je pač opravičena želja vsakega, in da se ta izpolni, bi bilo umestno, da poštne sele, kateri zahtevajo povprečno danes po 300 K mesečne plače in hrano in za katere poštenost jamči poštar osebno z vsem svojim imetjem, prevzame in nastavlja višja poštna oblast sama.

— Pri poštnem uradu Zgornja Sv. Kungota se je otvorila dne 31. decembra 1919 telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

— Ameriški Rdeči križ za Srbijo. Kakor poročajo iz Marselja, je odposlal ameriški »Rdeči križ« 242 ton življenskih potrebščin za oplenjeno Srbijo.

— Red Sv. Save IV. razreda je prejel umirovljeni ravnatelj zagrebške opere Nikola pl. Faller.

— Prof. Milan Ogrizović vpokojen.

Temeljem odredbe Narodnega vijeća od meseca novembra 1918, je zagrebska pokrajinska vlada začasno vpokojila prof. Milana Ogrizovića, ki je začasa okupacije deloval v Belgradu kot avstrijski nadporočnik.

— Centralna dijaška menza v Zagrebu bo nameščena v dosedanjih hlevih na Sajmištu. Prostore že predelavajo in bo stala adaptacija približno 200.000 K. Dela bodo dovršena do konca februarja. V obednicah bo prostora za 1000 dijakov.

— Učiteljski koledar (Zepni zapisnik) je izšel in ga bomo naročnikom takoj razposlali. Stavka je povzročila ne le dvomesečno zakasnitev, temveč tudi izdatno povišanje tiskarskih in knjižgoveških del. Cena 12 K je za današnje razmere skrajno nizka. Zapisnikovo vsebino smo morali skrajšati, ker zavzema 91 strani razvrstitev učiteljstva po činovnih razredih in stopnjah. Razvrščeno je učiteljstvo v abecednem redu, le v obsegu vsake črke se nismo strogo po tem ravnali. V današnjih časih je sestava vsakega šematizma silno težavna in zamudna, zato naj se napake blagohotno naznanijo. Podrobne učne načrte za zgodovinski pouk ne moremo pri najboljši volji sedaj izdati; tudi cena bo povišana od 2 K na 4 do 5 K. Vse pride nekoliko pozneje na vrsto. Odbor Slom. Zveze.

Ljubljanske novice.

lj Skrb za zanemarjeno mladino. Meščansko žensko društvo priredi v četrtek 29. januarja ob 5. popoldne v srebrni dvorani Uniona zopet zanimivo predavanje: Skrb za zanemarjeno mladino. Govori dr. Zamjen. Ljubljansko žensko krščanskega mišljenja se vljudno vabi, da se udeleži predavanja kaj najobilnejše.

lj S. K. S. Z. Danes v sredo ob 8. zvečer odborova seja S. K. S. Z. v navadnih prostorih. Na sporedu je sprememba pravil in druge točke, ki se bo do obravnavale na občnem zboru dne 5. februarja. Prosim vse odbornike in zastopnike oziroma zastopnice podzvez, da se seje gotovo udeležijo. — Podpredsednik.

lj Družabni klub vabi vse svoje članke in prijatelje, da se v obilnem številu udeležijo jutrišnjega družabnega večera na verandi hotela »Union«. Govoril bo gosp. dr. France Stelč o svojih vtisih in doživljajih iz Rusije. Pričetek ob 8 uri zvečer.

lj Zveza služkinj ima v četrtek ob 8. uri zvečer sejo v Alojzijevešču. Vse odbornice naj se seje gotovo udeležijo. — Predsednica.

lj Prosvetno društvo za frančiškansko župnijo vabi k zelo zanimivemu predavanju, ki se bo vršilo danes, dne 28. t. m. ob pol 8. uri zvečer na verandi hotela »Union«.

lj Knjižnica šentpeterskega prosv. društva je odprta odslej vsako sredo ob 6. do pol 8. ure zvečer (do fantovskega večera) in vsako nedeljo od 10. do pol 12. ure. Zamudniki se prosite, da vrnete knjige.

lj Ljubljanski odvetniki imajo v četrtek, dne 29. t. m. točno ob 20. uri pri Slonu važen stanovski sestanek.

lj Organizacija vojnih invalidov priredi dne 29. t. m. v vseh prostorih Narodnega doma svojo prvo veselico.

lj Pevski zbor »Glasbene Matice« v Ljubljani vabi k plesnemu venčku, ki ga priredi v soboto, 7. svečana 1920 v zgornji veliki dvorani Narodnega doma v Ljubljani. Svira godba Dravske divizije. Začetek ob 20. uri. Toaleta koncertna. Pristne slovenske narodne naše dobrodošle.

lj Glavni poverjenik ministrstva za agrarno reformo se je vrnil iz Belgrada in sprejema stranke zopet v torkih in petkih od 10. do 13. ure.

lj V preiskovalnem zaporu ljubljanske deželne sodnije sta Anton Jesenko iz Ljubljane in Franc Ule iz Cirknice. Prvi je ukradel pri Uherju čevlje, klubok in hlače, drugi je pa »sunil« kovček, v katerem je bilo 8000 kron denarja.

lj Tajnosti Mestnega loga. Med vojsko so se skrivali v Mestnem logu dezerterji iz Ljubljane in iz njene okolice. Več se jih je skrivalo, kakor si to Ljubljanci predstavljajo. Skrivališča so si prirejali v barjanskih prekopih pod mostovi, v katerih so se skrivali podnevi, včasih pa tudi ponoči, če niso šli k svojem po hrano. Neki dezerter si je napravil doma pod sobo brlog, v katerem se je skrival ponoči, toda podnevi se je tudi na Barju skrival.

lj Če se gre na dopust. Piše se nam: »Moj prijatelj Vilko gre na dopust. Bolan je. Zdravnik mu je rekel, da mora na jug Drago bol« — »A, kaj: 2000 zavojev tobaka vzamem seboj, ne skrbi me, da jih ne spravim čez demarkacijsko črto; vem, prodal jih bom tobakalačnim Lahom tako drago, da se odpeljem lahko na jug.«

lj Draža čokolada. Lastnica sladničarne G. Darbo v Wolfovi ul. je kupila kg čokolade za verižniško ceno 150 K, pro-

dajala jo je pa v drobni razprodaji s 160 K kilogram in sicer tablico, ki je tehtala z zavžitkom vred 520 g, po 8 K. Darbo je obsojena na 3000 K globe in so jo kot rojeno Goričanko izgnali radi draženja iz Ljubljane.

Najnovejša poročila.

ULTIMAT IN AMERIKA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 27. januarja. »Beogradski Dnevnik« poroča: Iz Pariza se javlja, da še ni nastopil poslednji trenutek v jadranskem vprašanju, ker smatra ameriški ambasador Wallace, da je bila njegova prisotnost povodom izročitve ultimata jugoslovanski delegaciji popolnoma informativnega značaja, to je namreč s ciljem, da o tem informira svojo vlado, ker ameriška vlada še ni podala svojega mnenja glede ultimata in ali je Amerika zainteresirana pri tem vprašanju. Tako bi veljal ultimat sam kot želja Francije in Anglije in se ne more smatrati kot popolno veljavna odločba mirovne konference. Naša vlada smatra, da pričetek roka za odgovor na ultimat ne more veljati dan 22. januarja, ko je bil ultimat izročen jugoslovanski delegaciji, ampak dan, ko ga je prejela vlada v Belgradu.

ITALIJANSKE SPLETKE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 27. jan. »Pravda« poroča, da so Italijani razširili vest v Parizu, da »Srbi ne interesirajo za jadransko vprašanje. Poslednji čas pa se je storilo, da tudi te ogabne spletke niso uspele. Enotnost naziranja glede jadranskega vprašanja se je pokazala na manifestacijah v Belgradu. Zagrebu, Ljubljani in drugod.

ITALIJA DELA JAVNO MNENJE.

LDU Trst, 27. jan. »Il Piccolo della Sera« poroča iz Rima z dne 26. t. m.: Ura rešitve jadranskega vprašanja je prišla. Politični krogi prestolnice se skoraj ne brigajo več za stavko železničarjev, ki počasi pojemajo. Vsa pozornost se obrača v Pariz, kjer bo v nekoliko urah jugoslovanska delegacija podala svoj končnoveljavni odgovor. Davi se je razširila vest, da je odgovor jugoslovanske vlade že dospel v Palazzo Braschi, kamor ga je sporočil Milerand. Kasneje pa se je doznalo, da gre za pomoto. Jako dober vtis napravljajo vesti o samozavestnem zadržanju Reke. Povsod odobravajo upravičeno stališče, ki ga italijanska vlada zavzema in vztraja na njem tudi po intervenciji ameriške vlade. Razpoloženje je odločno in resno.

POGAJANJA V BELGRADU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 27. jan. Dr. Drinković in Protić sta bila sprejeta v avdienci od regenta. Krona se trudi, da bi prišlo do sporazuma med vlado in opozicijo. Popoldne je bilo dolgotrajno posvetovanje z belgrajskimi radikali, nkar so poslanci Narodnega kluba odpotovali v Zagreb, da se dogovore s svojimi tovariši glede definitivnega odgovora vladi, ki bi se izročil še ta teden. V političnih krogih se trdi, da bo gotovo prišlo do sporazuma, zlasti z ozirom na usodepolno vprašanje rešitve jadranskega vprašanja.

4 : 1.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 27. januarja. Dne 23. t. m. je finančni minister odredil, da naj glavna državna blagajna na zahtevo posameznikov zamenja dinarje za krone v razmerju 4 : 1.

DEMobilizacija in občinske volitve.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 27. januarja. Pričakuje se, da bo demobilizacija prvega poziva v kratkem izvedena, nakar bodo razpisane občinske volitve, ki bi se vršile koncem februarja.

KRISTANOVH LOKOMOTIV NE BO.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 27. januarja. »Pravda« poroča, da ne bomo dobili lokomotiv, ki jih je naročil minister Kristan v Berlinu. Nadalje piše list, da vlada pri nas veliko pomankanje lokomotiv, ki jih je vsak dan manj, tako da preti kriza.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA V SRBIJI KONČANA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 27. januarja. Na progi Zaječar—Paradin se je stavka končala ter se je zopet začelo normalno delo. Stavka se je pričela, ker vsled finančnih težkoč začasno niso mogli izplačati železničarjem plač. Timoško železnico je prevzela v upravo vojaška oblast ter je postaje ob njej naselilo vojaštvo. Vlada je ukrenila energične odredbe. Povod stavki na tej železnici je bila v znatni meri kakor je bila stavki v Nišu bolgarska boljševiška propaganda.

PREHRANA DALMACIJE.

LDU Belgrad, 27. januarja. Danes je bila pri ministrskem predsedniku konfe-

renca, na kateri se je razpravljalo o prehrani Dalmacije. Konferenci so prisostvovali ministrski predsednik Davidović ter ministri Biankini, dr. Veljković, Drašković in Bukšeg, razen njih tudi komisar za prehrano Dalmacije Duboković, poslanik dr. Tresić-Pavičić in poslanca dr. Grisono in Angjelinović. Konferenca je sklenila važne sklepe glede vprašanja prehrane. Vlada bo odobrila kredit za nabavo živil in bo stremila po tem, da se izboljša promet z živila za Dalmacijo.

STANJE ERZBERGERJA.

LDU Berlin, 27. jan. (Dun. KU) Kakor poroča »Achtuhr-Abendblatt«, se je danes stanje ministra Erzbergerja precej poslabšalo. Mrzlice sicer ni imel, vendar pa je jako slab. Kakor javlja »Abend«, je bila ta slabost vzrok, da je bolnik danes omedlel. Po mislih zdravnikov potrebuje ranjeni miru in trajalo bo še dolgo preden bo okreval.

LDU Berlin, 27. jan. (Dun. KU) Stanje ministra Erzbergerja je še precej povoljno. Danes so ministri roentgenizirali in dognali, da tiči krogla v lopatici in da so deli te kosti zdrobljeni. Sedaj se ni mogoče izveleči kroglice. Opasno je, da ministru zelo hitro utriplje žila.

TROCKIJ V KLJEVU.

LDU Dunaj, 27. jan. (Dun. KU) Ukrajinski tiskovni urad poroča: Lvovski list »Wopred« javlja iz Kijeva, da je po zavzetju mesta dospel Trockij v Kijev in naznanil delavstvu, da bodo ruske sovjetske čete ostale v mestu le, dokler traja boj z Denikinom, in je pozval delavce, naj se vojaško organizirajo. Naznanil jim je tudi, da bo določil meje med Ukrajino in sovjetsko Rusijo.

Prosveta.

pr Pepelka dvajseti v sezoni. V sredo, dne 28. t. m. se vprizori »Pepelka« dvajseti v sezoni. To je v drami redek slučaj. Občinstvo, ki je »Pepelko« tako navdušeno sprejelo, ji bo ob redkem jubileju gotovo tudi izkazalo svojo naklonjenost. Pri predstavi sodeluje godba dravske divizije, celokupni na novo študirani balet in vse dramsko osebje. Režijo vodi gospod A. Danilo.

Cerkveni vestnik.

c Sestanek duhovščine ljubljanskega mesta je danes ob 5. uri v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Ker so na dnevnem redu jako važne zadeve, je želeli najobilnejše udeležbe. Sestanki se sedaj redno vrše vsako sredo ob 5. uri. Prva sredo v mesecu je določena za zborovanje katehetskega društva, ki želi, da k zborovanju pridejo tudi drugi duhovniki, zlasti oni, ki so v dušnem pastirstvu. K sestankom vabimo tudi gospode tovariše z dežele, ki pridejo ob sredah v Ljubljano.

Aprovizacija.

a »Samopomoč« v Ljubljani, razdeljuje od 1. februarja dokler je zaloga, v prosti prodaji sledeče: fižol, ječmen, jajca, cikorija, dalmat. fige, čaj, kis in pralno milo. — Razdelitev drugih živil za prihodnji mesec po določnem vrstnem redu, se bo pravočasno objavila. Za februar dobilo se bo tudi kaša, ješprenj, mast, moko, sol, sveče, prvovrstna slivovka in rum ter podplati.

Zadnji teden!

Dobrodelna efektna loterija

društva »Dobrodelnost« v Ljubljani

o korist srot, s epcev, invalidov in h. r. a. c. e. v. 1317 dob. f. a. c. o. v. skupni vrednosti 80.000 K.

Glavni dobiček o vrednosti 20.000 kron.

Srečka 2 kroni. Srečka 2 kroni.

Srečke se naročajo v loterijski pisarni v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10.

Žrebanje bo 3. febr. 1920 ob 6. uri zvečer.

Zadnji teden!

Dr. Bogdan Derč

ordinira brezplačno

vsaki dan od 1.4. do 1.5. v

ambulatoriju otroške bolnice

Streška ul. 11

Vino nudi Ivan Ogina, Lavrica pri Ljubljani.

Večjo množino vezanih knjig, med temi letniki „Dom in Sveta“ se zaradi pomanjkanja prostora proda. Zeli se oseben ogled na lice mesa, Fran Ksav. Azman Javornik, Gorenjsko.

Krojaškega pomočnika se takoj sprejme, za fino veliko delo Cankar Sv. Petra c 33

Pisalni stroj se kupi. Ponudbe na Al. Matetič, Anončna ekspedicija, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Otroški voziček in visok otroški sloj, oboje zložljivo in dobro ohranjeno, jeno kupim. Ponudbe pod M. B. 42, na upravo Slovenca.

Skladišče, večje in suho po možnosti v sredini mesta se išče za takoj ali kasneje. Ponudbe na Al. Matetič, Anončna ekspedicija, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Potovalni uradniki zavarovalne stroke se sprejmejo takoj proti dobremu zaslužku. Ponudbe pod »Zavarovalnica« na upravnistvo tega lista.

urarska pomočnika Dva spretna se sodelujeta proti dobri plači, hrani in stanovanju ter 25% od popravil pri Ant. Lečnik, urar. Berovje.

Kupim vsako množino hrastovih hlodov od 25 cm debeline naprej, kakor tudi hrastove deske 25 do 30 mm debele oziroma nažagane frize za parketne deske. Ponudbe s ceno franko vagon Ljubljana ali odpošiljalna poštaja na Ivan Šiška, tovarna parketov na parna žaga Ljubljana, Metelkova ulica 4.

Gospod išče meblirani sobi z ali brez 1 ali 2 posebnim vhodom. Cena postranska stvar. Ponudbe pod št. 307 na upravo lista.

Iščem mesta na deželi: provinci; kot skladar, obdel. tajnik, bišnik ali kaj podobnega. Sem 42 let star, oženjen, z 2 — 4 letno hčerko, zdrav, krepak, trgovskoizobražen; bivši trgovski pomočnik in desetin. rač. pomočnik, vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisanju, ter srbohrv. za službeno porabo. Nastop po dogovoru. Prijazne ponudbe pod J. A. X 316 na upravo tega lista.

Kupujem vsako množino kož od divjih zajcev ter plačujem po najvišji dnevni cen!

6311 IVAN BERNIK
(30) klobučar v Višnji gori.

Želodčna tinktura lekarja P. COLLIJA v Ljubljani, Dunajska cesta, krepča želodec, pospešuje prebavo ter odprti telesa. Naročila proti povzetju.

Išče se za graščino v bližini Kamnika priletna, zanesljiva

družinska kuharica

ki razume vsa gospodinjstva dela in ima veselje do kmetijstva. Naslov pripravi tega lista pod št. 350.

Kuharica starejša samostojna z dolgoletnimi spričevali, kakor tudi izurjena hišna

se išče pod dobrimi pogoji na groščenju, Gorenjsko. Pismene ponudbe na upravnistvo Slovenca pod št. 352.

Pomanjkanje mila in sode ne opazi, kdor kupi pralni prašek „Carrara“ ali „Waschmadel“. Dokler je zaloga, se bo prodajalo v skladišču predloice št. 3 v poljubni množini, najmanj 50 zavitek „Waschmadel“ v kartonih ali pa „Carrara“ po velikosti zabojer brutto za netto. Pralni prašek je glasom izvedeniškega mnenja preizkušeno dobro blago. Poizvedbe v Zadrugi centrali Maklošičeva cesta št. 8 vsak dan od 9 do 10 dopoldne.

Ortnar

ki se razume na sadjarstvo in zelenjavo in se zatore izkazati s tozadnimi dobriimi izpričevali se sprejme v trajno službo za posestvo na Delenjskem. Prosto stanovanje in dobra plača. Natančnejša pojasnila pri Otomaru Bamberg, Ljubljana, Kolodvor, ul. 13 I.

Razpis nagrade.

Dne 30. 11. 1919 so bile na progi Ljubljana glavni kolodvor Zidanimost in sicer v bližini Zaloga

ukradene iz vagona št. 135254 G. Mad vlača št. 538

štiri bale manufakturnega blaga v skupni teži 459 kg ter je bila lastnica te pošiljke tvrdka Izidor Pesing iz Mitrovice oškodovana za veliko svoto. Dotičniku, kdo storilce izsledil ali ovadi in pripomore, da dobi tvrdka Izidor Pesing vsaj četrtino ukradenega blaga nazaj, se zavezuje s tem navedena tvrdka izplačati nagrado v znesku 10.000 K (desettisoč). Kdor bi bil v smislu tega razpisa do nagrade upravičen, naj se javi v odvetniški pisarni g. dr. Josipa Furlana v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.

Vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najbolje trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

Tovarniškega uradnika

zanesljivega, večšega deželnih jezikov in nemščine se išče. Ponudbe z navedbo referenc na Tvornico kož And. Jakl, Karlovac.

KOLESA

rabljena kupuje J. GOREC, LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 14.

Podružnica centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom v Ljubljani išče

knjižgovodjo

z večletno prakso. Zahteva se popolno znanje dvojnega knjižgovodstva. Nastop takoj. Prošnjam je priložiti zadnje šolsko izpričevalo in izpričevala o praktični sposobnosti.

Imamo napredaj cel vagon

JAJC

katere oddamo v zabojih po 1440 komadov (10 gros) po zmerni ceni Balkan trg, šped. in kom. del. dr. Ljubljana, Dunajska cesta 33.

Izdelujemo in dobavljamo takoj:
bencinmotorje, fino izdel. orodje škripce, dvigala
naprave za nakladanje male vzdigalnike.
Tovarna strojev in fino mehanična izdelovalnica
J. von Petravič & Co. Dunaj-Hernals
Zastopstvo: Zagreb- Samostanska ulica 15-I.

Došlo

prvovrstno angleško blago za žakete, modne hlače, obleke itd. Na zalogi velika izbira doma izgotovljenih oblek za gospode in dečke, ter vsakovrstnega manufakturnega blaga, srajc, samoveznic, športnih čepic, nogavic, itd., itd., itd.

Invalidi in domu se vračajoči vjetniki primeren popust.

Prva kranjska razpošiljalna

Schwab & Bizjak

Pod Dvorni trg št. 3 Ljubljana Narodno kavarno
Lastni modni atelije.

Razglas

za nabavo mesa za garnizijo Ljubljana in okolica. Vsled odpovedi Mesarske zveze, katera je dajala meso za vojake in zaradi nesporazuma o današnjih cenah mesa in kož, hoče intendatura Dravske divizijske oblasti zaključiti v četrtak 29. t. m. novo pogodbo za nabavo mesa za vojake in sicer v dnevne količini od 2500 — 3000 kg.

Pogodba se bo vršila dne 29. t. m. točno ob 10 uri dop. v pisarni intendature Dravske divizijske oblasti.

Pozivajo se vsi zainteresirani (mesarji in trgovci), kateri bi hoteli prevzeti to dobavo, da se vdeležijo licitacije in prineso kot kavicjo 200.000 kron seboj. Upogled na predpisane uslove in pogoje je dovoljen vsakemu pri intendaturi od 10. — 12. dop. Intendantura Dravske divizijske oblasti.

Zahvala.

Za izraženo sožalje povodom smrti nepozabnega soproga, gospoda

Ivana Plantana

notarja v p. itd.

za številno čašče spremitvo in poklonjene vence izreka tem potom vsem svojo najprisrčnejšo zahvalo

Hedvika Plantan.

Ljubljana, 27. januarja 1920.

344

Zahvala.

Povodom nenadomestljive izgube našega nad vse ljubljenelega soproga, skrbnega očeta, dobrega brata in zvestega družabnika, gospoda

Alojzija Uher-ja

prejeli smo obilo dokazov iskrenega sočutja, kar nam je velika tolažba v naši boli. Bodi izrečena vsem naša najprisrčnejša zahvala.

Zahvaljujemo se dalje »Ljubljanskemu zvonu« za v srce segajoče žalostinke, nadalje darovalcem krasnega cvetja in končno vsem, ki so spremili ranjkega na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, 27. januarja 1920.

Globoko žalujoči rodbini Uher.

343